

Handläggare
Eskil Swerkeresson
Telefon: 08-50814020

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Samrådsförslag till program för Östberga samt Årstafältet Södra

Remissvar

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som svar på remissen
2. Omedelbar justering.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Ulrika Klemets
Ekonomichef

Sammanfattning

Samrådsförslaget till program för Östberga syftar till att ta ett helhetsgrepp kring dess stadsutveckling. De kompletteringar till den befintliga bebyggelsen som föreslås är tänkta att förbättra de offentliga miljöerna och bidra till ökad trygghet för de som rör sig inom området. Samtidigt ska den föreslagna bebyggelsen bidra till att bygga samman Östberga med det nya bostadsområdet på Årstafältet, såväl som att stärka kopplingar mot Liseberg.

Förvaltningen anser överlag att programförslaget kan bidra till en positiv utveckling i Östberga, men har en del synpunkter och kommentarer som bör beaktas i kommande revidering.

Bakgrund

Hösten 2015 gav Stadsbyggnadsnämnden Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja ett programarbete för Östberga och Årstafältet södra med särskilda direktiv att beakta sociala frågor och delaktighet.

kollektivtrafikförbindelser. Stadsbyggnadsnämndens uppdrag innebar att Stadsbyggnadskontoret inom ramarna för programmet ska förstärka kopplingarna till omkringliggande stadsdelar. Även om programmet saknar rådighet att direkt påverka kollektivtrafiken kan en utveckling av vägnätet skapa bättre förutsättningar för tätare och snabbare linjetrafik.

Ärendet

Programmet föreslår totalt ca 2500 nya bostäder uppdelat på nio delområden, varav 350 ligger inom Älvsjö stadsdelsområde.

Upprustningar av parker och andra offentliga rum föreslås, såväl som en sim- och idrottshall i mötet mellan Östberga och Årstafältet. För att skapa bättre förutsättningar för kollektivtrafik föreslås en väg som ansluter Östbergabackarna till Sjöholmsvägen.

Totalt 56 förskoleavdelningar föreslås i programmet, varav 14 är placerade inom Älvsjö stadsdelsområde.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Lokal- och stadsmiljöenheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att det genom programarbetet tas ett helhetsgrepp för att stärka de fysiska kopplingarna gentemot omkringliggande områden. Tidsmässigt är det ett strategiskt bra tillfälle att koordinera exploatering i Östberga med den planerade exploateringen på Årstafältet.

Fortsättningsvis ställer förvaltningen sig positiv till stadsbyggnadsprincipen som förespråkar att framtida exploatering ska främja en större mångfald av upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar, eftersom området idag nästan uteslutande består av bostadsrätter. De planerade studentlägenheterna i centrum är ett välkommet inslag, som kan bidra till att fler människor rör sig i Östbergas offentliga miljöer under olika tider på dygnet.

Programmets förslag och krav på entréer mot gatan och aktiva bottenvåningar i tillkommande bebyggelse ställer sig förvaltningen positiv till, eftersom graden av fasadkontakt mot Östbergas gaturum idag är mycket låg. Utformning av balkonger såväl som placering och disponering av parkeringsytor är exempel på andra aspekter som bör bidra till en ökad trygghet, genom att boende och besökare som rör sig i stadsmiljön upplever att de kan bli sedda av sina medmänniskor. Krav på att detta efterlevs bör ställas redan i

markanvisningsskeden för att säkerställa att framtida exploatering bidrar till en positiv utveckling och ökad trygghet i området. Förvaltningen saknar ambitioner om att tillskapa arbetsplatser inom ramarna för programmet. Det lider en brist på arbetsplatser i hela stadsdelsområdet, något som detta program bör bidra till att motverka. Arbetsplatser kan bidra till en större dagbefolkning, vilket i sin tur skapar bättre förutsättningar för olika kommersiella verksamheter inom området (t.ex. lunchrestauranger och caféer).

Parker och offentliga miljöer

Under stadsbyggnadsprinciper efterfrågar förvaltningen att Enskede- Årsta- Vantörs parkplan används som underlag i arbetet med att utveckla mötesplatser, park och natur samt lek och rekreation.

Förvaltningen ställer sig positiv till programmets förslag om att skapa konst som kan vara del av olika lek-, aktivitets- eller spontanidrottsytor och vill gärna involveras i eventuella processer kring detta.

Området där Backens parklek ligger har i programmet ritats in som ett område där det finns bebyggelsekompletteringsmöjligheter. I Landskapslagets barnkonsekvensanalys pekas Backens parklek ut som en plats med stora sociala värden, och en av de mest populära målpunkterna för Östbergas barn och ungdomar. Den genomgår dessutom en omfattande upprustning varför förvaltningen anser att det vore förödande om den byggdes bort. Programmet bör beakta att behovet av parklekar kommer att öka i takt med att befolkningen, både i Östberga och på Årstafältet, växer.

I de avsnitt som berör Backens parklek står det att den ska upprustas inom en snar framtid. Detta har redan påbörjats så det är bättre att skriva att arbetet påbörjades 2017, eftersom det då också är lättare att förhålla sig till texten om man läser den i framtiden. Sweco är den konsult som arbetar med upprustningen och förvaltningen föreslår därför att information om konsult ändras, alternativt att det utelämnas helt och hållet. Förvaltningen ser positivt på att det i programmet föreslås att kopplingen från Backen mot de båda torgen bör utvecklas.

En upprustning av Lisebergsstråket och Dalgången föreslås, vilket förvaltningen ställer sig positiv till eftersom aktivitet där kan bidra till ökad trivsel och trygghet. Den norra delen, som idag bland annat innefattar en förfallen bmx-bana, föreslås utvecklas med t.ex. en ny anläggning för skateboard.

Förvaltningen förespråkar att det vid en sådan eventuell upprustning anläggs en skateboardplaza istället för en traditionell skatepark. Detta skulle tillföra en målpunkt till området som kan generera flöden även från andra delar av staden, eftersom denna typ av offentlig miljö är något som efterfrågas av Stockholms skateboardåkare. En sådan anläggning kan efterlikna ett torg eller parkrum och kan därför integreras i parkstråket och tilltala fler målgrupper. Programmets förslag om konst som kan användas till lek eller andra aktiviteter kan med fördel tillämpas i ett sådant projekt.

Förvaltningen ser mycket positivt på planerna för en ny simhall och förordar en entrélösning som riktar sig mot Östberga.

Trafik och kopplingar

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om en förlängning av Sjöholmsvägen till Östbergabackarna samt anslutningsväg mellan Åbyvägen och Östbergabackarna, eftersom detta möjliggör genomfartstrafik för bussar. Det är ytterst angeläget att kollektivtrafiken förbättras i väntan på att tunnelbana kommer till Östberga, och detta är ett förslag från programmet som kan bidra till en sådan utveckling. De åtgärder i vägnätet som kan underlätta för kollektivtrafik bör prioriteras i tidsplanen för att främja en positiv utveckling av kollektivtrafiken i ett tidigt skede.

Det föreslås i programmet att framtida stationslägen för tunnelbanan bör förses med kapacitetsstarka och säkra cykelparkeringar. Förvaltningen anser att man redan nu bör genomföra satsningar på detta i anslutning till utvalda busshållplatser samt målpunkter inom området. Samtidigt bör möjligheterna att cykla och gå till Årstafältets tvärbanestation främjas genom att i samverkan med planeringen av Årstafältet utveckla stråk till tvärbanestationen såväl som säkra och kapacitetsstarka cykelparkeringar i anslutning till den. En utveckling av cykelkopplingen till Årstafältets tvärbanestation är något som har efterfrågats av boende i Östberga.

Under avsnittet kompletteringsmöjligheter lyfts det att huvudmannskapet för viktiga gång- och cykelvägar ska ses över för att skapa bättre förutsättningar för enhetligt underhåll och skötsel. Förvaltningen ställer sig positiv till detta eftersom det har identifierats som ett problem, bland annat i trygghetsvandringar som har genomförts i området.

I avsnittet stadsgata saknas cykelväg för en kortare sträcka av Östbergabackarna. Förvaltningen anser att detta är ett önskat

avbrott i cykelnätet som kan ha negativ påverkan på cyklisters framkomlighet utmed vägsektionen. Förvaltningen föreslår fortsättningsvis att minst någon av angöringsgatorna till Åbyvägen ska ha cykelbana eftersom det är en koppling mellan det lokala cykelnätet och ett pendlingsstråk.

Kopplingen mellan Gamla Östberga och Östbergahöjden är idag bristfällig och förvaltningen förespråkar därför att programmet tydligare behandlar hur denna koppling kan förstärkas. Programmering av offentliga miljöer i mellanrummet, t.ex. i anslutning till Göta landsväg, bör uppmuntra till ökad rörelse och sammanhållning mellan områdena.

Förvaltningen vill särskilt framhålla att säkra gång- och cykelvägar för barn och ungdomar bör prioriteras inom ramarna för programarbetet. På Årstafältet och i Östberga planeras flera olika målpunkter som kommer att generera flöden av barn och ungdomar mellan stadsdelarna, bland annat en F-9 skola inom Årstafältets tredje etapp samt en simhall där stadsdelarna möts. En genomtänkt samordning av berörda projekt krävs för att säkerställa en trafiksäker miljö för dessa oskyddade trafikanter.

Delområden

Förvaltningen efterfrågar att det för delområde 1 skrivs hur många förskoleavdelningar som är tänkt att inhysas i bottenplan på de planerade studentbostäderna.

Förvaltningen förespråkar alternativ B för delområde 2a eftersom det tillåter ett mer sammanhängande parkrum. Samtidigt är gatunätet bättre lämpat för angöring både till förskola och till skola än i alternativ A, eftersom återvändsgränd med vändplan då undviks.

Förvaltningen ser positivt på att det i delområde 3 föreslås en förlängning av centrumstråket ner till Årstafältet. Dock bör förskolans placering markeras i kartan. Dessutom bör antal avdelningar korrigeras eftersom det står fem på ett ställe och sex på ett annat.

Förvaltningen ser positivt på den exploatering som föreslås i slänten mot Lisebergsparken eftersom den stärker kopplingen mot Östbergabackarna och tillgängliggör parkstråket.

Förskolor

Under avsnitt för genomförande står det att de första detaljplanerna kan påbörjas som tidigast 2018. Detaljplanearbete för 220 bostäder mellan Östbergabackarna och Åbyvägen har dock redan påbörjats, vilket får konsekvenser för förskoleplaneringen. Förvaltningen förespråkar att processen för att utöka befintlig förskoleverksamhet på Gläntan prioriteras, för att tillgodose det behov av förskoleplatser som exploateringen genererar.

De 6 avdelningar som föreslås i delområde 5c hamnar utanför Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde, vilket är problematiskt med avseende på förskoleplanering. Dessa avdelningar bör därför omplaceras inom stadsdelsområdet, eftersom de är kopplade till exploatering som planeras ske där.

Enligt förvaltningens nyckeltal för förskoleutveckling krävs det för programmets föreslagna exploatering på maximalt 2180 bostäder inom stadsdelsområdet 44 förskoleavdelningar. Programmet föreslår totalt 42 avdelningar inom området vilket är ett underskott på 2 avdelningar. Förvaltningen föreslår därför att programmet utökar någon/några av de utpekade förskolorna för att undvika detta underskott.

Förvaltningen vill lyfta att det inte framgår från programförslaget för Östberga hur många bostäder som har redovisats i programmet för Årstafältet, vilket leder till svårigheter att bedöma det totala förskolebehovet. Om bostäder redovisas två gånger finns det en risk att behovet av förskolor överskattas. Dessutom bör studentbostäder som byggs inte påverka det totala förskolebehovet.

Tillgänglighet

Förvaltningen vill särskilt lyfta tillgänglighetsaspekten och efterfrågar en större tydlighet kring hur de föreslagna stadsmiljöerna tillmötesgår olika behov av tillgänglighet.

Eftersom dagens Östberga kännetecknas av planskildheter och relativt stora höjdskillnader är det önskvärt om tillgänglighetsbehov noga beaktas, för att inom ramarna för programmet få till en utveckling där fler människor än idag kan röra sig obehindrat mellan målpunkter inom området. T.ex. behövs en tillgänglig koppling mellan centrumstråket och Lisebergsparken. Dessutom efterfrågar förvaltningen att offentliga lokaler och anläggningar utformas på ett sätt som säkerställer en hög grad av tillgänglighet. Detta bör även eftersträvas vid utformningen av lokaler för t.ex. butiker och restauranger.

Buss är ofta ett sämre alternativ än tunnelbana för de resenerärer som har särskilda krav på tillgänglighet. Förvaltningen vill därför lyfta en önskan om att busshållplatser tillgänglighetsanpassas inom området, eftersom boende och besökare är helt beroende av bussar om de vill resa kollektivt.

Bilagor

1. Inbjudan till samråd om förslag till program för Östberga och Årstafältets Södra i stadsdelen Östberga, S-Dp 2015-0843